

ป่า ดอย

บ้านของเรา

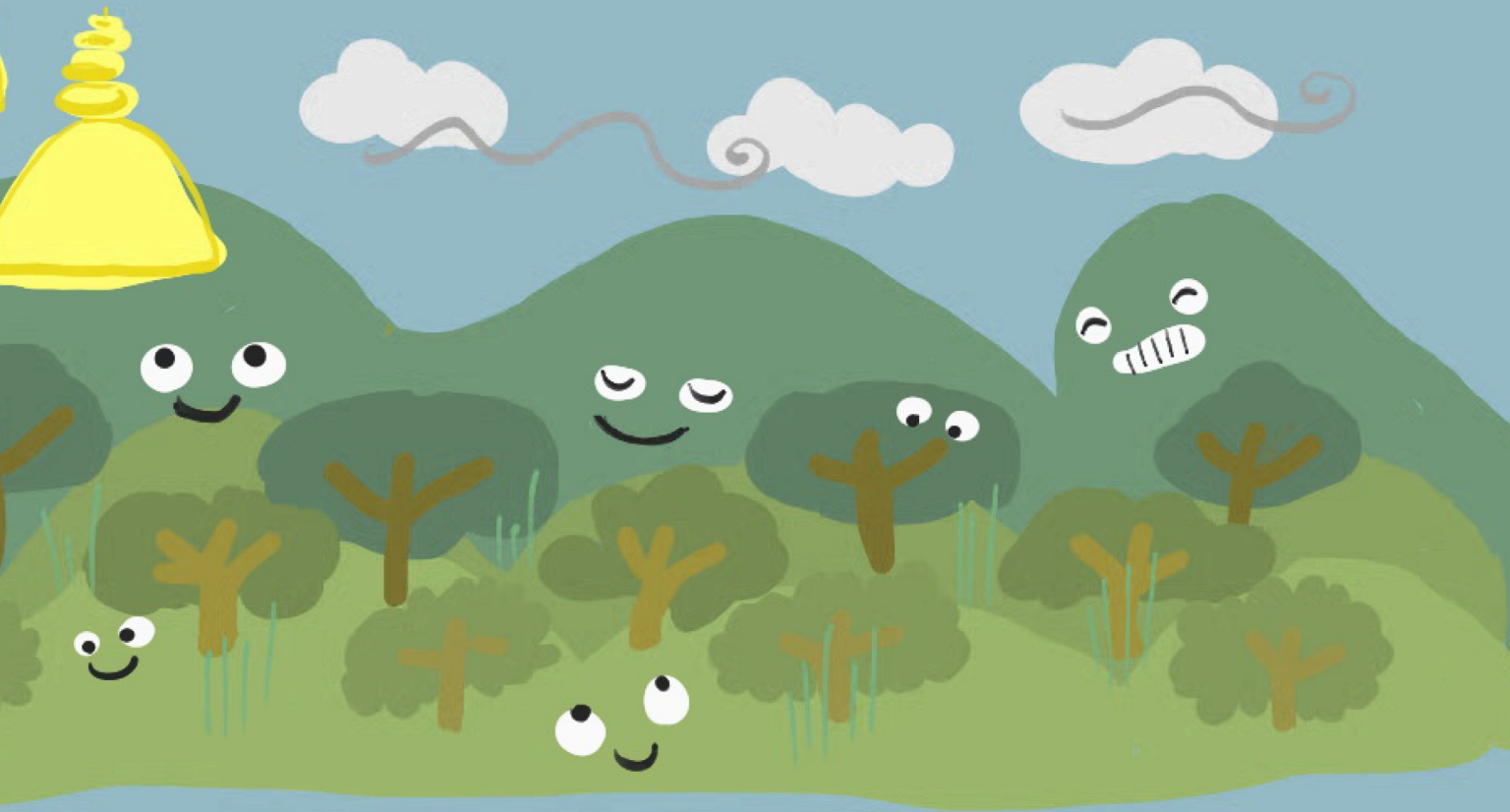
เรื่อง : วิรตี ทะพิงค์แก

ภาพ : จันทิมา กิติศรี

นี่คือดอย บ้านของเรา
มีต้นไม้มากมายอาศัยอยู่บนดอยแห่งนี้

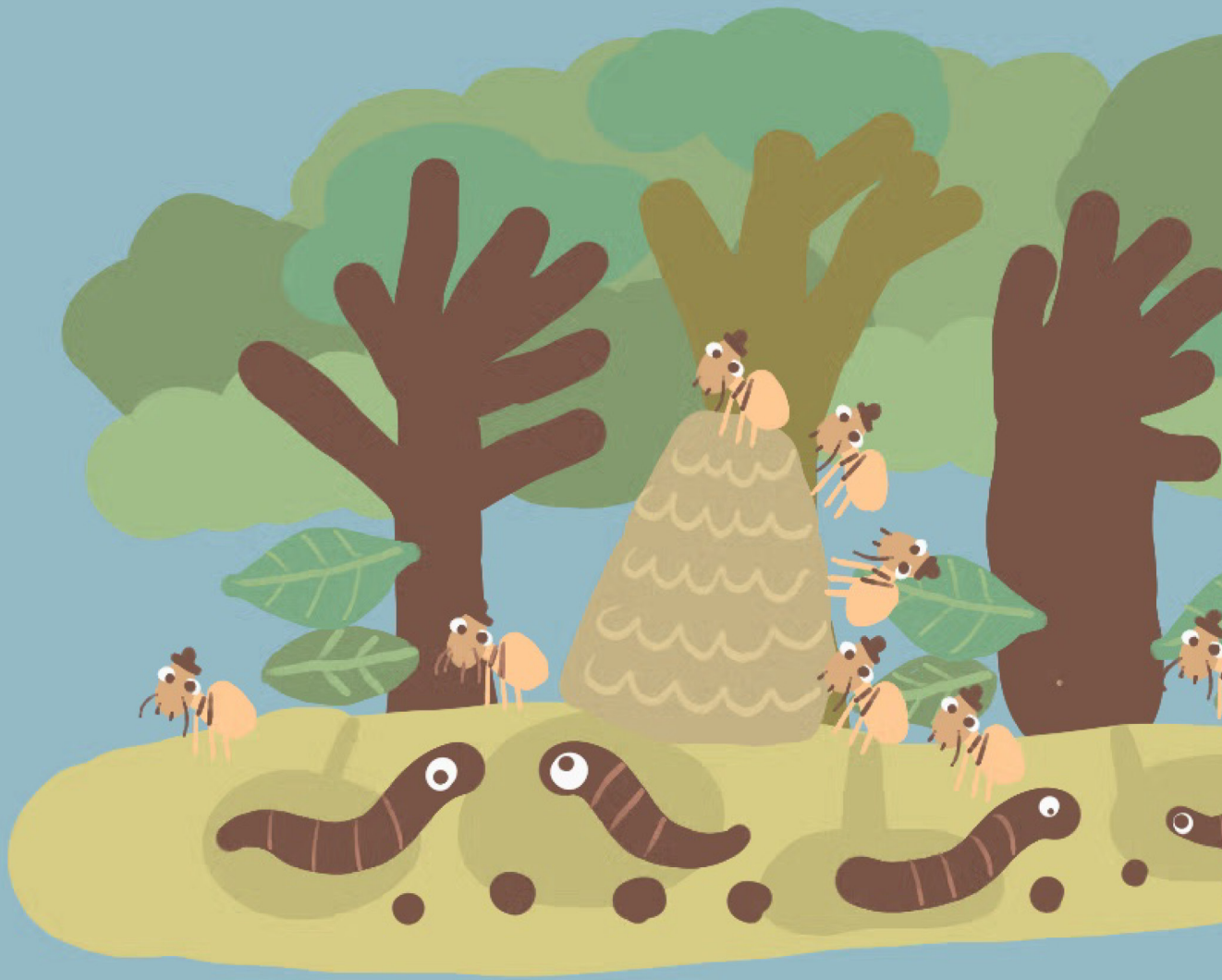
นี่คือป่าบนดอย บ้านของเรา
มีสัตว์มากมายอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้

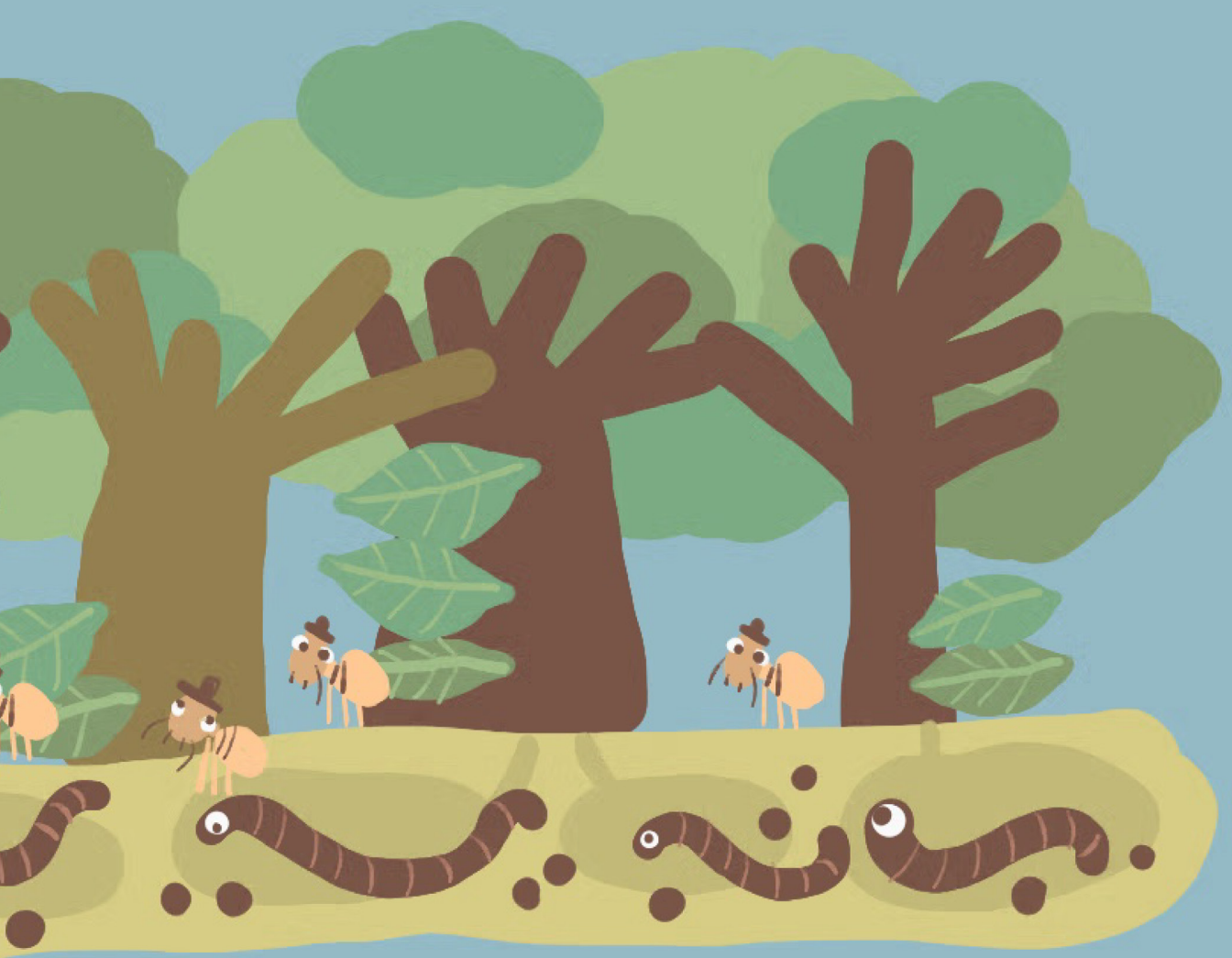
นี่คือสัตว์บางชนิดในป่าบन्दอย

สัตว์หลายชนิดกินแมลงที่ร่วงเป็นอาหาร
แล้วพาแมลงแพร่กระจายในป่า
กลายเป็นต้นไม้เล็กๆ อีกหลายล้านต้น

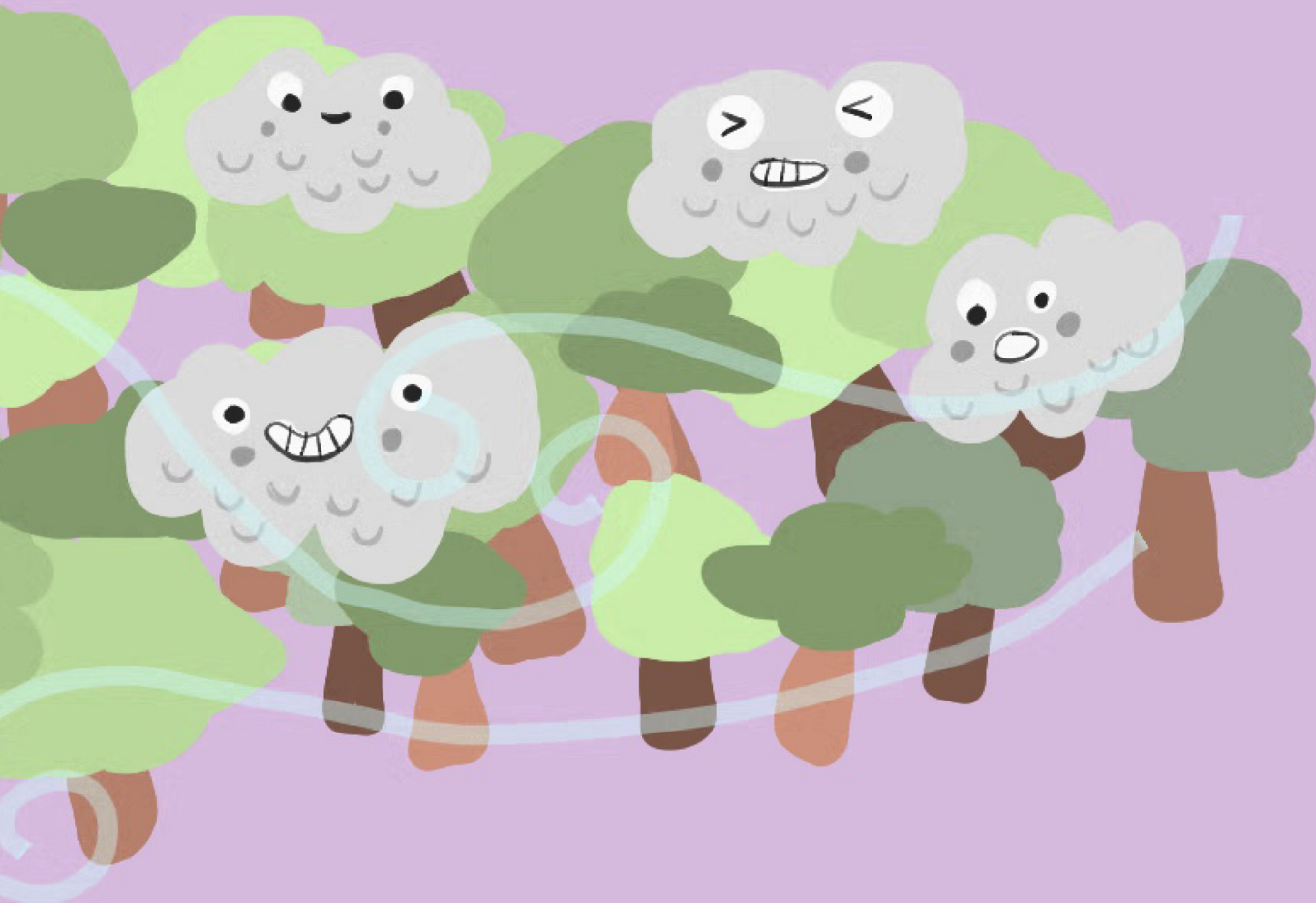
นี่คือสัตว์ใต้ดินในป่าบงดอย
ปลวกช่วยย่อยสลายกิ่งไม้ ใบไม้ให้กลายเป็นดิน
ดินที่สมบูรณ์ช่วยให้ต้นไม้เติบโต

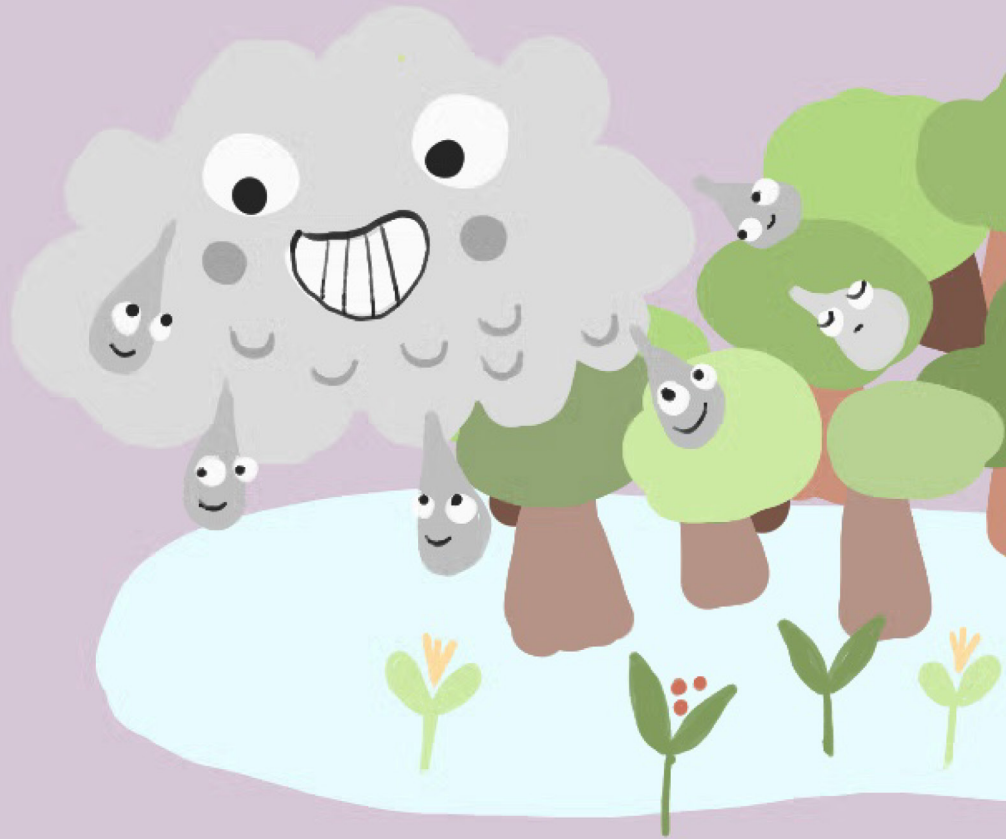
ไส้เดือนช่วยพรวนดินให้นุ่มนวล ร่วนซุย
ดินที่ร่วนซุยช่วยให้ต้นไม้เติบโต

ต้นไม้ในป่าบนดอยเต็บโต
ยัดสูงใหญ่ขึ้นไปหาดวงอาทิตย์
ต้นไม้ในป่าบนดอยเปลี่ยนแสงอาทิตย์
กลายเป็นอากาศให้เราหายใจ

ต้นไม้ในป่าบนดอยหายใจออกมาเป็นละอองน้ำเล็ก ๆ
บางที่รวมกันเป็นหมอก
บางที่รวมกันเป็นเมฆ
ป่าที่มีเมฆปกคลุมบ่อย ๆ เรียกว่าป่าเมฆ

เมฆและหมอกบนดอยเป็นลมหายใจของต้นไม้
เมื่อก่อนเมฆมารวมตัวกันจนอ้วน
และเจอความเย็นจากต้นไม้ในป่า
จะกลั่นตัวหยดลงมาเป็นน้ำฝน

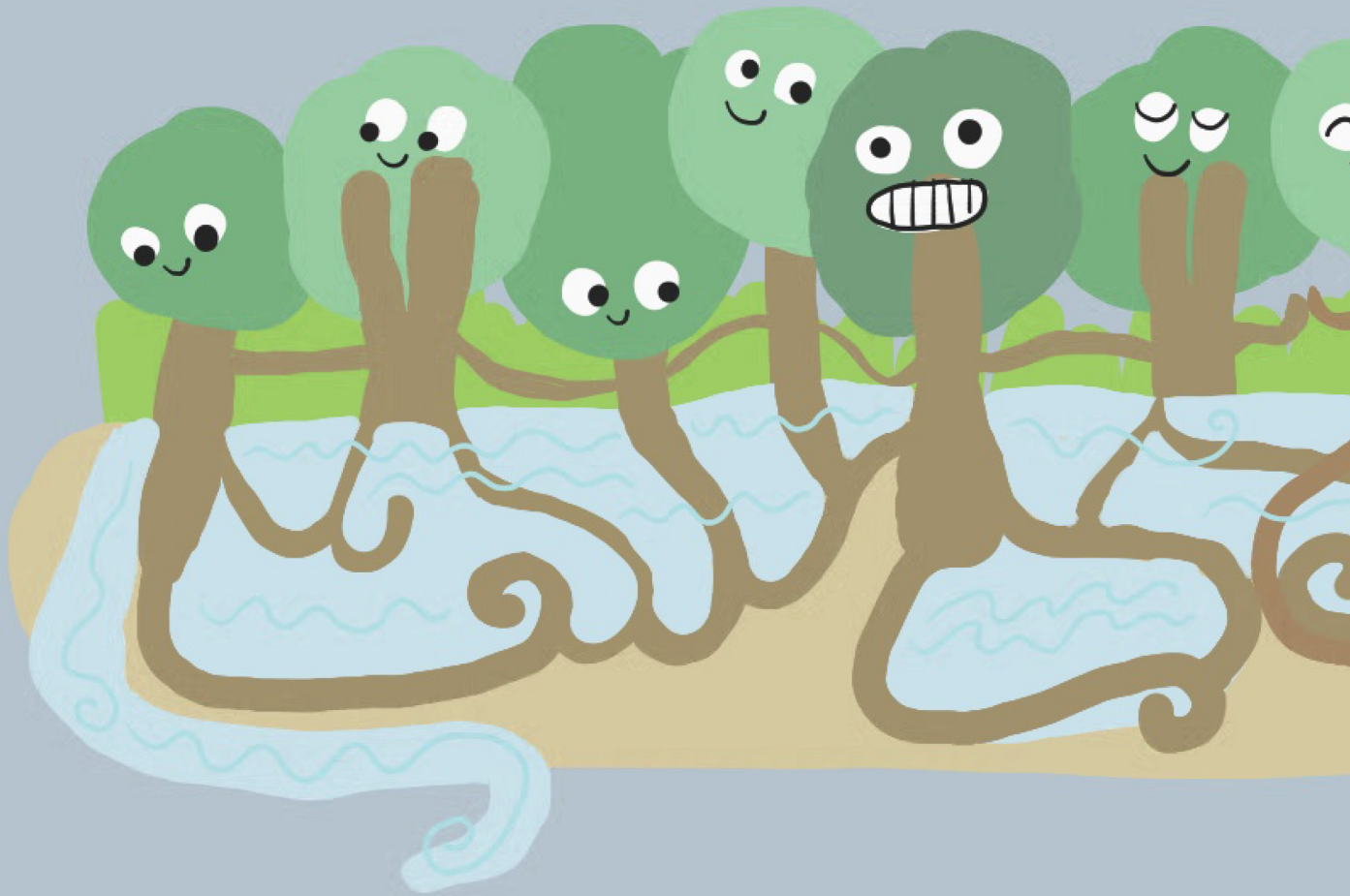
น้ำฝนจากต้นไม้ในป่าบนดอย
หล่นจากท้องฟ้า กระทบใบไม้
ไหลรินลงมาตามกิ่งไม้ ลำต้น

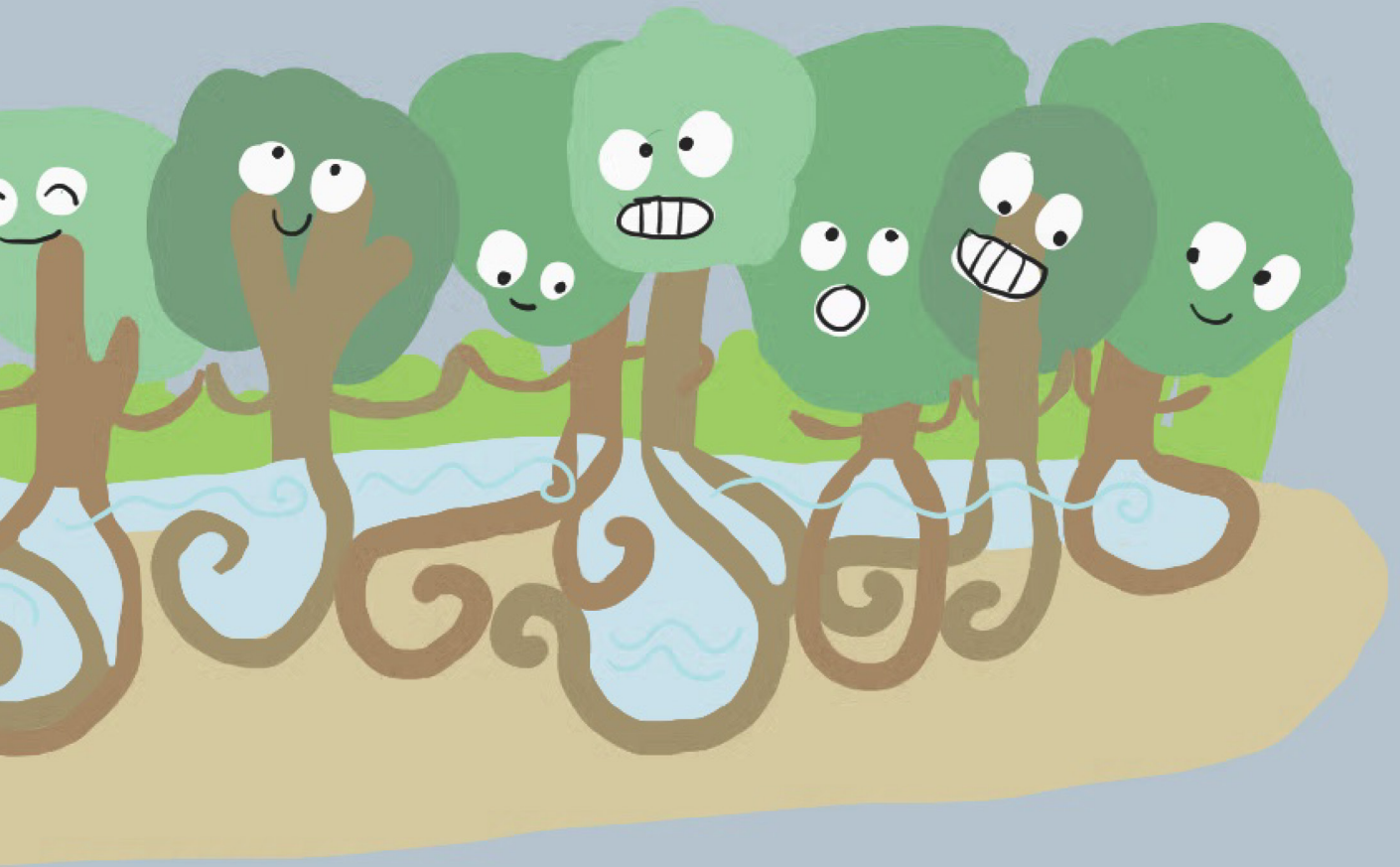
ต้นไม้เล็ก ๆ ในป่าบนดอย
ช่วยชะลอน้ำบนผิวดินให้ค่อย ๆ ซึมลงไปช้า ๆ
ส่วนรากต้นไม้ใหญ่ช่วยเก็บซับน้ำไว้ใต้ดิน

ใบไม้แห้งที่ร่วงหล่นช่วยปกคลุมและเก็บความชื้นเอาไว้ในดิน
ดินที่ปลวกและไส้เดือนช่วยกันพรวนเอาไว้
มีจุลินทรีย์มากมายจนเก็บน้ำได้มหาศาล

รากต้นไม้ใหญ่เป็นเหมือนฟองน้ำดูดซับน้ำไว้
เมื่อมีปริมาณน้ำเต็มก็จึงเอ่อล้นขึ้นมาบนผิวดิน
กลายเป็นแหล่งน้ำซับ น้ำผุด

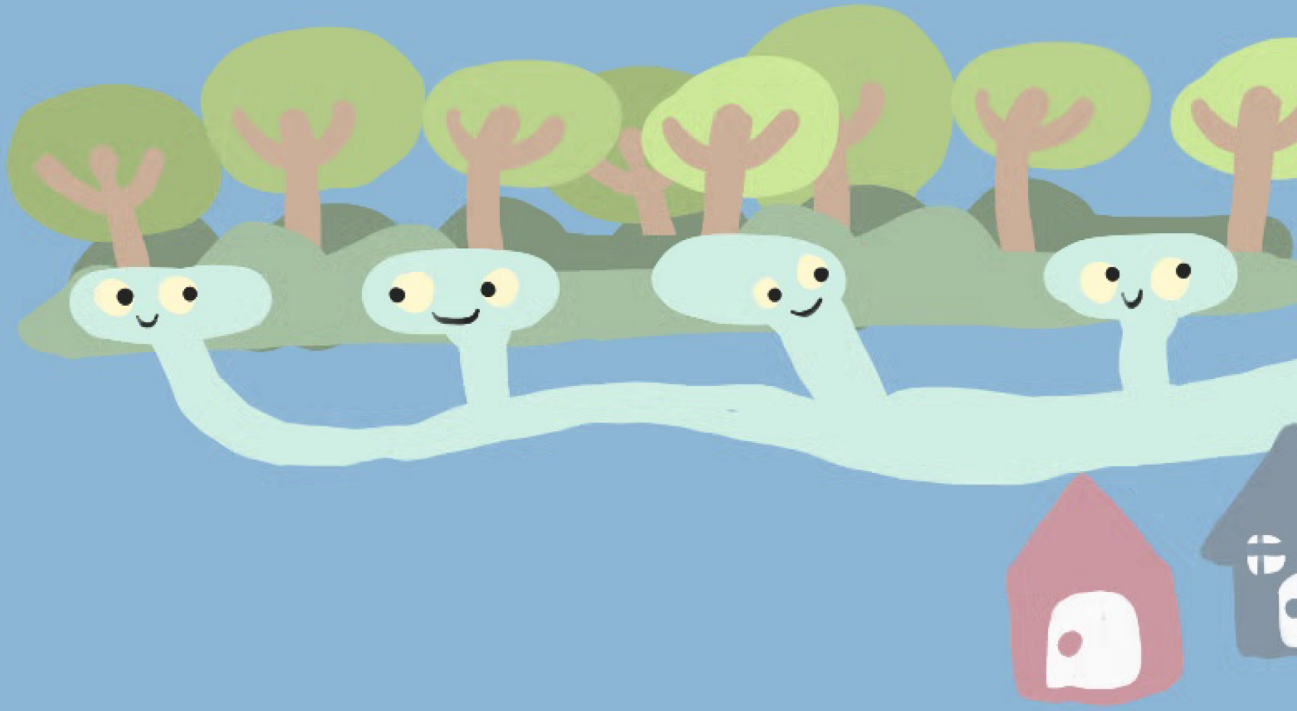
น้ำซึบ น้ำผุดจากต้นไม้ในป่าบนดอย
ค่อย ๆ ไหลรินลงมาตามทางลาดชันในป่า
กลายเป็นสายน้ำ ลำธาร น้ำตก

สายน้ำ ลำธาร คือน้ำตกจากต้นไม้
คือน้ำในป่าบนดอย บ้านของเรา
ไหลลงมาสู่คลองชื่อแม่ข่าและแม่น้ำปิง

เป็นแหล่งน้ำ ที่คนเชียงใหม่ได้ดื่ม ได้กิน ได้ใช้ในชีวิต

แม่น้ำปิงไหลไปรวมกับแม่น้ำสายอื่น ๆ
แล้วไหลต่อไปไกลถึงแม่น้ำเจ้าพระยา
น้ำส่วนหนึ่งในแม่น้ำเจ้าพระยา
จึงมาจากต้นน้ำในป่าบนดอย บ้านของเรา

แม่น้ำเจ้าพระยาไหลต่อไปยังทะเลอ่าวไทย
น้ำในทะเลอ่าวไทยนี้
ส่วนหนึ่งเดินทางมาจากต้นน้ำในป่าบนดอย บ้านของเรา

เมื่อแสงอาทิตย์สาดส่องลงไปใ้แม่น้ำและทะเล
ไอน้ำเล็ก ๆ ลอยขึ้นมากอดกันเป็นก้อนอีกครั้ง

วันใดที่ไอน้ำในก้อนเมฆกอดกันจนอ้วนใหญ่
การเดินทางของน้ำจากต้นไม้ในป่าบนดอย บ้านของเรา
จากลำคลอง แม่น้ำ และทะเลจะได้พบกันอีกครั้ง

คุยสร้างสุข เพื่อการอ่านสร้างสุข

ปฐมวัยไม่เพียงเป็นช่วงวัยที่สมองมนุษย์พัฒนาได้สูงสุด แต่ยังเป็นวัยเรียนรู้ วัยที่ซึมซับความรัก ความงาม ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะวิถีแห่งภูมิปัญญาและระบบนิเวศ

“ดอยสุเทพ” ในรูปแบบวรรณกรรมนิทานภาพที่ออกแบบสร้างสรรค์ทั้งภาพและคำ และยังได้รับการ บรรณาธิการจากบรรณาธิการที่เชี่ยวชาญและเข้าใจถึงพลังมหัศจรรย์ของหนังสือที่เหมาะสมแต่ละช่วงอายุของเด็ก ทำให้หนังสือชุดนี้ เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะได้รับการเลือกสรรให้เป็นหนังสือเพื่อการ “อ่านทั้งเมืองด้วยเรื่องเดียวกัน : One Book One City” ที่จะวางรากฐานนิสัยรักการอ่าน ไปพร้อม ๆ กับเรียนรู้จิตวิญญาณของดอยสุเทพไปพร้อม ๆ กัน

สุดใจ พรหมเกิด

ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

ดอยสุเทพ เป็นศรีของเชียงใหม่ เป็นดอยแห่งตำนาน เป็นที่อยู่ของปู่แสะย่าแสะ เป็นที่พำนักของवासुเทพฤาษี เป็นที่ประดิษฐานของพระธาตุดอยสุเทพอันเป็นที่ศรัทธาไหว้สาของทุกคน และเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย ตนบุญแห่งล้านนาผู้บุกเบิกสร้างทางขึ้นดอยสุเทพ ผู้คนจึงเคารพกราบไหว้ทุกวัน

ดอยสุเทพเป็นป่าต้นน้ำลำธาร มีลำห้วยเล็กลำห้วยน้อยหลายสาย ไหลรวมลงน้ำแม่ข่าแล้วไหลลงแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นชัยภูมิในการตั้งเมืองเชียงใหม่ ศูนย์กลางอาณาจักรล้านนาแต่โบราณ ดังนั้นดอยสุเทพจึงมีใช้แก่ภูเขา หากแต่เป็นชีวิต เป็นจิตวิญญาณของคนเชียงใหม่และคนไทยทุก ๆ คน

จึงเป็นที่มาของหนังสือเดินทางสร้างสุขเพื่อเด็กปฐมวัย ชุด “อ่านดอยสุเทพ” ที่หวังให้ทุก ๆ คนที่รักและ ศรัทธาดอยสุเทพได้สืบสานการอ่าน การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ส่งต่อด้านอันมีคุณค่านี้ให้แก่ละอ่อนของเราทุก ๆ คน ได้มีโอกาส “อ่านดอยสุเทพ” กันทั้งบ้านทั้งเมือง

��ชาล ทองดีเลิศ

กรรมการที่ปรึกษาโครงการ Spark U ล้านนาและโครงการเชียงใหม่อ่าน

กิจกรรมใบไม้หายใจ

หนังสือเรื่อง ป่า ดอย บ้านของเรา เป็นหนังสือที่มีเนื้อหายาก ซับซ้อน และใช้เวลาดำเนินเรื่องเนิ่นนาน ยาวไกล จึงเลือกใช้ภาพประกอบที่ลดทอนความเหมือนจริงลง ให้ดูคล้ายผลงานที่เด็กวาด เพื่อช่วยให้เด็กเข้าถึงเนื้อหาที่ซับซ้อนในเล่ม

‘ป่า ดอย บ้านของเรา’ เป็นหนังสือส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของป่า ดอย จึงได้เปรียบเทียบดอยเป็นบ้านของเรา อันหมายถึงบ้านที่มีสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตซึ่งได้แก่ น้ำและอากาศ ทว่าเพียงเนื้อหาในหนังสือยังไม่อาจจะทำให้เด็กเล็ก ๆ ทุกคนเข้าใจความสำคัญของป่าบนดอย คุณครูหรือผู้ปกครองจึงควรช่วยด้วยการส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมสนุกเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความประทับใจ จึงจะช่วยให้เด็ก ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของป่าบนดอยอย่างแท้จริง

กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็ก ๆ เห็นว่าใบไม้หายใจออกมาเป็นอากาศ

วัสดุและอุปกรณ์ที่ต้องการ

1. ถุงพลาสติกใส หรือภาชนะใสที่มีฝาปิดมิดชิด
2. ใบไม้สดชนิดใดก็ได้จำนวนหนึ่ง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. เด็ก ๆ นำใบไม้สดใส่ในถุงพลาสติกแล้วมัดปาก หรือใส่ในภาชนะใสแล้วปิดฝาให้มิดชิด
 2. เหลือพื้นที่ด้านบนของถุงพลาสติกหรือภาชนะเอาไว้ เพื่อให้เด็กสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้น
 3. ปลอ่ยถุงหรือภาชนะทิ้งเอาไว้ ประมาณ ๓ ชั่วโมง
 4. ให้เด็ก ๆ สังเกตสิ่งที่เห็นในถุงหรือภาชนะ
 5. ชวนเด็ก ๆ ค้นหาเห็นอะไร และเด็ก ๆ คิดว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น หลังจากสังเกตสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในถุงหรือภาชนะแล้ว
 6. เปิดปากถุง หรือภาชนะ ให้เด็ก ๆ สัมผัสกับสิ่งที่สังเกตเห็น
 7. ชวนเด็ก ๆ พุดคุยถึงความรู้สึกที่ได้สัมผัส
 8. กลับมาเปิดหนังสือ อ่านซ้ำ ๆ ให้เด็กฟัง
- อัครอบ

วิรตี ทะพิงค์แก

นักเขียน นักเล่าเรื่อง นักสร้างสรรค์เนื้อหา เป็นแม่ของลูกชายวัย ๙ ขวบ มีผลงานเกี่ยวกับแม่และเด็ก ได้แก่ เตรียมหนูลูกให้พร้อมก่อนเข้าอนุบาล โดยสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก และของขวัญจากวัยเยาว์ เคยสร้างสรรค์นิทานร่วมกับลูกชายเมื่อครั้งวัย ๕ ขวบ เรื่อง รถถังนักปลูกต้นไม้

จันทิมา กิติศรี

ปี ๒๕๔๓-๒๕๖๑

ครูสอนศิลปะและดนตรีที่คิตตี้แบร์รี่ พริสทูล

ปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐

ร่วมแต่งเพลงประกอบละครหุ่นเงาให้คณะละครหุ่น “พระจันทร์เพนเจอร์”

ปี ๒๕๕๖-ปัจจุบัน

ครูพิเศษศิลปะและดนตรีศูนย์การเรียนรู้โอทีพริแลนด

ปัจจุบัน

เปิดโรงเรียนเล็กที่บ้านชื่อ “แฮปปี้ทรี”

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน บริหารงานโดย “มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน” ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ดำเนินงานด้านประสานกลไก นโยบาย และปัจจัยขยายผลจากทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการสร้างเสริมพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่านให้เข้าถึงเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงหนังสือ และกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ

ป่า ดอย

บ้านของเรา

เรื่อง วิรตี ทะพิงค์แก ภาพ จันทิมา กิติศรี บรรณาธิการ ระพีพรรณ พัฒนาเวช สุดใจ พรหมเกิด

ขอขอบคุณ เทพศิริ สุขโสภา สุกุณี ณัฐพลวัฒน์

กองบรรณาธิการ หทัยรัตน์ พันดาวงษ์ นันทพร ณ พัทลุง นิตยา หอมหวาน สิวาภรณ์ ขาวหน้าไม้ ปนัดดา สังข์ทิพย์ ตรีมิชิ อหามะ

นิศารัตน์ อานาจอนันต์ สุชาติพิทย์ สรวัยล้ำ ออกแบบและจัดหน้า น้ำฝน ประสานงานการผลิต สิริวัลย์ เรืองสุรัตน์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ และกิจกรรมสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะได้ที่

๔๒๔ หมู่บ้านเงาไม้ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๓ แยก ๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๕๒๔ ๕๖๑๖ โทรสาร : ๐ ๒๕๔๐ ๑๘๗๗ Email : info@happyreading.in.th Website : www.happyreading.in.th

www.facebook.com/วัฒนธรรมการอ่าน Happyreading www.facebook.com/สร้างเสริม วัฒนธรรมการอ่าน

พิมพ์ที่ : บริษัท แพลน พรินท์ติ้ง จำกัด โทรศัพท์ : ๐ ๒๒๗๗ ๒๒๒๒